

Vraaggestuurde zorg: inspraak en participatie

Participatie is een logisch uitvloeisel van democratie en betekent 'actieve deelname'.

Eind jaren zeventig, begin jaren tachtig werd het begrip inspraak vervangen door het begrip participatie om de eis tot publieke besluitvorming scherp te stellen.

Verenigingen rond mensen met een handicap vorderden vraaggestuurde zorg. De minister neemt dit wel woordelijk over, maar zwakt het in de praktijk af tot een 'maatschappelijk debat'. Mensen met een handicap zouden "inspraak" krijgen in de ambtelijke procedures. De bevoegde overheid organiseert een inspraakronde, waarbij zij de burger aanhoort, zonder zich op enige wijze verplicht te voelen om hier daadwerkelijke consequenties aan te verbinden. Rond het Perspectiefplan 2020 is het maatschappelijke debat al gesloten voor er enige participatie is geweest. Participatie betekent dat mensen structureel actief meedoen, niet slechts een recht krijgen om verbale kanttekeningen te plaatsen, waartoe de inspraakprocedure tot nu toe werd beperkt.

Vraaggestuurde zorg willen wij doen verstaan als échte participatie. Wij staan aan de vraagzijde. Het zou nogal onlogisch zijn als de Minister vanuit zijn aanbodzijde zou opleggen aan de vraagzijde hoe deze 'vraaggestuurd' moet interpreteren.

* Citaat van Minister Vandeurzen in een persbericht van 4 februari 2011: *“een doel van het Perspectiefplan 2020 is: gebruikers die goed geïnformeerd zijn over het aanbod, zodat zorg en assistentie vraaggestuurd kunnen zijn”*. (Sic.) Kiezen uit het aanbod is géén vraagsturing!

Wij willen op regelmatige basis vernemen wat de overheid concreet plant, onderzoekt of realiseert om de wachlijsten weg te werken en dit alles permanent aanvullen en bijsturen.

Er bestaan verschillende theoretische modellen van participatie. Dit is immers een fundamenteel kenmerk van democratisering. We zetten enkele modellen chronologisch na elkaar. **Wij ervaren onze huidige situatie op het ingekleurde niveau.**

Sherry Arnstein geeft in 1969 een indeling in 8 niveau's om participatie te onttrekken aan misleidende politieke retoriek.

Burgermacht	
8	Samenwerking met burgers als opdrachtgever
7	Samenwerking met burgers als grootste belanghebbende
6	Samenwerking met burgers als erkend medebelanghebbende
Nepparticipatie	
5	Inspraak voor/door burgers
4	Consultatie van burgers (<i>maatschappelijk debat</i>)
3	Informatie aan burgers (<i>citaat Vandeurzen*</i>)

Non-participatie	
2	Opvoeding van burgers
1	Manipulatie van (onderkende) belangen burgers

Burns et al. hebben in 1994 een alternatief model in 12 niveau's voorgesteld om nog één en ander te verduidelijken.

Burgermacht	
12	Onafhankelijke macht
11	Toevertrouwde macht
Burgerparticipatie	
10	Gedelegeerde macht
9	Partnerschap
8	Gelimiteerd gedecentraliseerde beslissingsmacht
7	Effectieve adviesorganen
6	Oprechte consultatie
5	Informatie van hoge kwaliteit
Burger-non-participatie	
4	Klantenservice (<i>maatschappelijk debat</i>)
3	Slechte informatie (<i>Perspectiefplan 2020</i>)
2	Cynische consultatie
1	Civiele hype

David Wilcox houdt het bij een eenvoudiger model van 5 niveau's.

5	Ondersteunen van individuele initiatieven in de gemeenschap
---	---

4	Samen handelen
3	Samen beslissen
2	Consultatie (<i>maatschappelijk debat</i>)
1	Informatie (<i>citaat Vandeurzen*</i>)